

ŽEMĖS ŪKIO DARBUOTOJO PADĖJĖJO MODULINĖ PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

(Programos pavadinimas)

Programos valstybinis kodas, išsilavinimo reikalavimai stojančiajam ir apimtis mokymosi kreditais:

P21081105 – programa, skirta pirminiam profesiniam mokymui, asmenims, turintiems pradinį išsilavinimą, 45 mokymosi kreditų

P20081103 – programa, skirta pirminiam profesiniam mokymui, asmenims, kuriems reikalavimai išsilavinimui nenustatyti ir kurie kartu mokosi socialinių įgūdžių ugdymo programą, 45 mokymosi kreditų

P20081104 – programa, skirta pirminiam profesiniam mokymui, asmenims, kuriems reikalavimai išsilavinimui nenustatyti, 45 mokymosi kreditų

T21081102 – programa, skirta tęstiniam profesiniam mokymui, asmenims, turintiems pradinį išsilavinimą, 35 mokymosi kreditų

T20081102 – programa, skirta tęstiniam profesiniam mokymui, asmenims, kuriems reikalavimai išsilavinimui nenustatyti, 35 mokymosi kreditų

Kvalifikacijos pavadinimas – žemės ūkio darbuotojo padėjėjas

Kvalifikacijos lygis pagal Lietuvos kvalifikacijų sandarą (LTKS) – II

1. PROGRAMOS APIBŪDINIMAS

Programos paskirtis. Žemės ūkio darbuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa skirta kvalifikuotam žemės ūkio darbuotojo padėjėjui parengti, kuris gebėtų, prižiūrint aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui, auginti žemės ūkio augalus, auginti ir prižiūrėti ūkinius gyvūnus.

Būsimo darbo specifika. Asmuo, įgijęs žemės ūkio darbuotojo padėjėjo kvalifikaciją, galės dirbti samdomu darbuotoju augalininkystės ir gyvulininkystės ūkiuose.

Darbo priemonės: žemės ūkio, ūkinių gyvūnų priežiūros įranga.

Darbo sąlygos: dirbama lauke ir uždaroje patalpoje, būdingas individualus ir komandinis darbas.

Žemės ūkio darbuotojo padėjėjas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimais, darbus atlieka vykdydamas aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus, jam prižiūrint darbų eigą ir kokybę.

2. PROGRAMOS PARAMETRAI

Valstybinis kodas	Modulio pavadinimas	LTKS lygis	Apimtis mokymosi kreditais	Kompetencijos	Kompetencijų pasiekimą iliustruojantys mokymosi rezultatai
Įvadinis modulis (iš viso 1 mokymosi kreditas)*					
2000001	Įvadas į profesiją	II	1	Pažinti profesiją.	Apibrėžti žemės ūkio darbuotojo padėjėjo profesiją. Nusakyti bendrais bruožais žemės ūkio darbuotojo padėjėjo veiklos procesus. Demonstruoti jau turimus, neformaliuotu ir (arba) savaiminiu būdu įgytus, žemės ūkio darbuotojo padėjėjo kvalifikacijai būdingus gebėjimus.
Bendrieji moduliai (iš viso 4 mokymosi kreditai)*					
2102201	Saugus elgesys ekstremaliose situacijose	II	1	Saugiai elgtis ekstremaliose situacijose.	Apibūdinti ekstremalių situacijų tipus, galimus pavojus. Įvardyti saugaus elgesio ekstremaliose situacijose reikalavimus, instrukcijas, garsinius civilinės saugos signalus.
2102102	Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas	II	1	Reguliuoti fizinį aktyvumą.	Išvardyti fizinio aktyvumo formas. Demonstruoti asmeninį fizinį aktyvumą. Taikyti nesudėtingas fizinio aktyvumo formas atsižvelgiant į darbo specifiką.
2102202	Darbuotojų sauga ir sveikata	II	2	Tausoti sveikatą ir saugiai dirbti.	Įvardyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, keliamus darbo vietai.
Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 30 mokymosi kreditų)					
<i>Privalomieji (iš viso 30 mokymosi kreditų)</i>					
208110007	Žemės ūkio augalų auginimas	II	15	Paruošti dirvą žemės ūkio augalams auginti.	Apibūdinti žemės dirbimo laiką, būdus. Apibūdinti bendrais bruožais sėjomainų naudą, jų rūšis. Įvardyti organinių ir mineralinių trąšų rūšis, tręšimo būdus. Apibūdinti bendrais bruožais piktžolės, daromą žalą ir jų naikinimo būdus. Paruošti dirvą žemės ūkio augalų sėjai ir sodinimui. Atlikti žemės ūkio augalų tręšimo darbus pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus. Naikinti piktžolės pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus.
				Sėti, sodinti, prižiūrėti žemės ūkio augalus, nuimti	Įvardyti žemės ūkio augalų sėjos, sodinimo, derliaus nuėmimo laiką ir būdus.

				derlių ir jų tvarkyti.	Apibūdinti žemės ūkio augalų priežiūros darbus. Paruošti sėjai ir sodinimui žemės ūkio augalų sėklą ir sodinamąją medžiagą. Sėti, sodinti žemės ūkio augalus. Atlikti žemės ūkio pasėlių priežiūros darbus. Nuimti žemės ūkio augalų derlių. Tvarkyti žemės ūkio augalų derlių jo laikymo vietoje.
				Auginti žemės ūkio augalus, taikant intensyvias technologijas.	Apibūdinti bendrais bruožais žemės ūkio augalų auginimui taikomas intensyvias technologijas. Prižiūrėti javus, kaupiamuosius, techninius, sideracinius, tarpinius, pašarinius augalus vegetacijos metu, taikant intensyvias technologijas. Prižiūrėti sodo ir daržo augalus vegetacijos metu, taikant intensyvias technologijas.
208110008	Ūkinių gyvūnų auginimas ir priežiūra	II	15	Prižiūrėti ūkinius gyvūnus, juos šerti.	Nusakyti ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimus. Nusakyti ūkinių gyvūnų pašarų sandėliavimo reikalavimus. Paruošti ir normuoti pašarus pagal ūkinių gyvūnų rūšį. Atlikti sergančių ūkinių gyvūnų priežiūrą, pagal veterinarijos gydytojo nurodymus. Atlikti šėrimo mašinų ir girdymo sistemų užpildymo ir valymo darbus. Ginti ūkinius gyvūnus į ganyklą ir iš jos.
				Prižiūrėti ūkinių gyvūnų laikymo patalpas ir naudojamą įrangą.	Apibūdinti bendrais bruožais reikalavimus, taikomus ūkinių gyvūnų laikymui patalpose ir ganyklose. Tvarkyti fermos patalpas ir naudojamą įrangą pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus. Dezinfekuoti patalpas ir taikyti prevencijos priemonės prieš graužikus, pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus. Prižiūrėti ganyklas ir jų įrenginius. Rūšiuoti ir tvarkyti ūkinių gyvūnų laikymo patalpose susidariusias atliekas.

				Paruošti ūkinius gyvūnus transportuoti.	Nusakyti ūkinių gyvūnų vežimo reikalavimus. Suvaryti ūkinius gyvūnus transportavimui ir surūšiuoti. Pakrauti, iškrauti ūkinius gyvūnus laikantis ūkinių gyvūnų pakrovimo, iškrovimo iš transporto priemonių reikalavimų.
Pasirenkamieji moduliai (iš viso 5 mokymosi kreditai)*					
208110009	Avių priežiūra ir šėrimas	II	5	Prižiūrėti avis, jas šerti.	Apibūdinti bendrais bruožais pašarus bei avių šėrimo ypatumus. Apibūdinti avių priežiūros reikalavimus. Paruošti ir normuoti pašarus atsižvelgiant į avių amžių ir sezoną. Prižiūrėti avis, laikomas auidėse ir ganyklose, pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus.
				Prižiūrėti avių laikymo patalpas ir naudojamą įrangą.	Apibūdinti bendrais bruožais reikalavimus taikomus avių laikymui patalpose ir ganyklose. Tvarkyti auidės patalpas. Prižiūrėti avių ganyklas ir jų įrenginius.
208110010	Augalininkystės produkcijos pirminis paruošimas realizacijai	II	5	Prižiūrėti augalininkystės produktų pirminio paruošimo ir fasavimo įrenginius.	Nusakyti augalininkystės produktų pirminio paruošimo ir fasavimo įrenginių funkcijas. Paruošti įrangą pirminiam augalininkystės produktų apdorojimui ir fasavimui laikantis instrukcijų. Valyti naudojamus įrenginius, talpas ir kitą inventorių.
				Atlikti pirminį augalininkystės produkcijos paruošimą realizacijai.	Apibūdinti augalininkystės produkcijos rūšis, kokybinius rodiklius. Atlikti nesudėtingus augalininkystės žaliavos paruošimo ir pirminio perdirbimo darbus. Sutvarkyti darbo vietą ir atliekas.
				Pakuoti augalininkystės produkciją.	Apibūdinti pakavimo medžiagas, ženklavimą, pakavimo įrankius naudojamus augalininkystės produkcijai pakuoti. Atlikti nesudėtingus augalininkystės produkcijos pakavimo darbus. Ženklinti augalininkystės produkciją.
208110011	Naminių paukščių lesinimas ir priežiūra	II	5	Lesinti naminius paukščius.	Apibūdinti bendrais bruožais naminių paukščių lesinimo ypatumus bei pašarų sandėliavimo sąlygas. Paruošti lesalus naminiams paukščiams, pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus. Normuoti lesalus ir geriamą vandenį, pagal naminių paukščių rūšį, amžių ir laikymo būdą.

				Prižiūrėti naminius paukščius.	Apibūdinti naminių paukščių gerovės reikalavimus. Paruošti patalpas ir aptvarus naminių paukščių laikymui. Prižiūrėti naminius paukščius laikomus paukštidėse ir lauko aptvaruose. Atlikti naminių paukščių laikymo vietų priežiūros ir valymo darbus.
208110012	Daržovių auginimas lauke ir šiltnamyje	II	5	Paruošti dirvą auginti daržoves lauke ir šiltnamyje.	Apibūdinti dirvos dirbimo laiką, būdus, tinkamumą auginti daržoves. Apibūdinti daržovių augimo sąlygas, trąšas, tręšimo laiką ir būdus. Paruošti dirvą ir substratus atsižvelgiant į auginamus augalus.
				Sėti, sodinti, prižiūrėti daržoves lauke ir šiltnamyje.	Apibūdinti daržovių rūšis, jų sėjos bei sodinimo būdus. Atlikti daržovių sėjos, sodinimo ir persodinimo darbus. Prižiūrėti daržoves lauke ir šiltnamiuose vegetacijos metu.
				Nuimti, paruošti sandėliuoti ir realizuoti daržovių derlių.	Įvardyti daržovių derliaus nuėmimo laiką ir būdus, daržovių laikymo ir paruošimo realizuoti reikalavimus. Nuimti daržoves ir paruošti sandėliuoti. Paruošti daržoves realizuoti.
Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)					
2000002	Įvadas į darbo rinką	II	5	Formuoti darbinius įgūdžius realioje darbo vietoje.	Susipažinti su būsimo darbo specifika ir darbo vieta. Įvardyti asmenines integracijos į darbo rinką galimybes. Demonstruoti realioje darbo vietoje įgytas kompetencijas.

* Šie moduliai vykdant tęstinį profesinį mokymą neįgyvendinami, o darbuotojų saugos ir sveikatos bei saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius.

3. REKOMENDUOJAMA MODULIŲ SEKA

Valstybinis kodas	Modulio pavadinimas	LTKS lygis	Apimtis mokymosi kreditais	Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)
Įvadinis modulis (iš viso 1 mokymosi kreditas)*				
2000001	Įvadas į profesiją	II	1	Netaikoma.
Bendrieji moduliai (iš viso 4 mokymosi kreditai)*				
2102201	Saugus elgesys ekstremaliose situacijose	II	1	Netaikoma.
2102102	Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas	II	1	Netaikoma.
2102202	Darbuotojų sauga ir sveikata	II	2	Netaikoma.
Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 30 mokymosi kreditų)				
<i>Privalomieji (iš viso 30 mokymosi kreditų)</i>				
208110007	Žemės ūkio augalų auginimas	II	15	Netaikoma.
208110008	Ūkinių gyvūnų auginimas ir priežiūra	II	15	Netaikoma.
Pasirenkamieji moduliai (iš viso 5 mokymosi kreditai)*				
208110009	Avių priežiūra ir šėrimas	II	5	Netaikoma.
208110010	Augalininkystės produkcijos pirminis paruošimas realizacijai	II	5	Netaikoma.
208110011	Naminių paukščių lesinimas ir priežiūra	II	5	Netaikoma.
208110012	Daržovių auginimas lauke ir šiltnamyje	II	5	Netaikoma.
Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)				
2000002	Įvadas į darbo rinką	II	5	Baigti visi žemės ūkio darbuotojo padėjėjo kvalifikaciją sudarantys privalomieji moduliai.

* Šie moduliai vykdant tęstinį profesinį mokymą neįgyvendinami, o darbuotojų saugos ir sveikatos bei saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius.

4. REKOMENDACIJOS DĖL PROFESINEI VEIKLAI REIKALINGŲ BENDRŲJŲ KOMPETENCIJŲ UGDYMO

Bendrosios kompetencijos	Bendrųjų kompetencijų pasiekimą iliustruojantys mokymosi rezultatai
Raštingumo kompetencija	Rašyti gyvenimo aprašymą, motyvacinį laišką, prašymą, elektroninį laišką. Bendrauti vartojant profesinę terminiją.
Daugiakalbystės kompetencija	Rašyti gyvenimo aprašymą, prašymą, elektroninį laišką. Išvardyti pagrindinius įrenginius ir įrankius užsienio kalba.
Matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija	Atlikti aritmetinius veiksmus. Naudotis matavimo prietaisais.
Skaitmeninė kompetencija	Surasti darbui reikalingą informaciją internete. Rinkti ir saugoti reikalingą darbui informaciją. Bendrauti elektroninėje aplinkoje.
Asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija	Įsivertinti turimas žinias ir gebėjimus. Rasti informaciją apie tolesnio mokymosi galimybes, kvalifikacijos kėlimą. Pritaikyti turimas žinias ir gebėjimus dirbant individualiai ir kolektyve.
Pilietiškumo kompetencija	Valdyti savo psichologines būsenas, pojūčius ir savybes. Pagarbiai elgtis su kolegomis. Gerbti save, kitus, savo šalį ir jos tradicijas.
Verslumo kompetencija	Rodyti iniciatyvą darbe, namie, kitoje aplinkoje. Padėti aplinkiniams, kada jiems reikia pagalbos. Dirbti pagal pavestą užduotį.
Kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija	Pažinti įvairių šalies regionų tradicijas ir papročius. Pažinti įvairių šalių kultūrinius skirtumus.

5. PROGRAMOS STRUKTŪRA, VYKDANT PIRMINĮ IR TĘSTINĮ PROFESINĮ MOKYMĄ

Kvalifikacija – žemės ūkio darbuotojo padėjėjas, LTKS lygis II	
Programos, skirtos pirminiam profesiniam mokymui, struktūra	Programos, skirtos tęstiniam profesiniam mokymui, struktūra
<i>Įvadinis modulis (iš viso 1 mokymosi kreditas)</i> Įvadas į profesiją, 1 mokymosi kreditas	<i>Įvadinis modulis (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Bendrieji moduliai (iš viso 4 mokymosi kreditai)</i> Saugus elgesys ekstremaliose situacijose, 1 mokymosi kreditas Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas, 1 mokymosi kreditas Darbuotojų sauga ir sveikata, 2 mokymosi kreditai	<i>Bendrieji moduliai (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 30 mokymosi kreditų)</i> Žemės ūkio augalų auginimas, 15 mokymosi kreditų Ūkinių gyvūnų auginimas ir priežiūra, 15 mokymosi kreditų	<i>Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 30 mokymosi kreditų)</i> Žemės ūkio augalų auginimas, 15 mokymosi kreditų Ūkinių gyvūnų auginimas ir priežiūra, 15 mokymosi kreditų
<i>Pasirenkamieji moduliai (iš viso 5 mokymosi kreditai)</i> Avių priežiūra ir šėrimas, 5 mokymosi kreditai Augalininkystės produkcijos pirminis paruošimas realizacijai, 5 mokymosi kreditai Naminių paukščių lesinimas ir priežiūra, 5 mokymosi kreditai Daržovių auginimas lauke ir šiltnamyje, 5 mokymosi kreditai	<i>Pasirenkamieji moduliai (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)</i> Įvadas į darbo rinką, 5 mokymosi kreditai	<i>Baigiamasis modulis (iš viso 5 mokymosi kreditai)</i> Įvadas į darbo rinką, 5 mokymosi kreditai

Pastabos

- Vykiant pirminį profesinį mokymą asmeniui, jaunesniam nei 16 metų ir neturinčiam pagrindinio išsilavinimo, turi būti sudaromos sąlygos mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą (jei taikoma).
- Vykiant tęstinį profesinį mokymą asmens ankstesnio mokymosi pasiekimai įskaitomi švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.
- Tęstinio profesinio mokymo programos modulius gali vesti mokytojai, įgiję andragogikos žinių ir turintys tai pagrindžiantį dokumentą arba turintys neformaliojo suaugusiųjų švietimo patirties.
- Saugaus elgesio ekstremaliose situacijose modulį vedantis mokytojas turi būti baigęs civilinės saugos mokymus pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus patvirtintą mokymo programą ir turėti tai pagrindžiantį dokumentą.
- Tęstinio profesinio mokymo programose darbuotojų saugos ir sveikatos mokymas integruojamas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius. Darbuotojų saugos ir sveikatos mokoma pagal Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio profesinio mokymo programas, darbuotojų saugos ir sveikatos programos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. ISAK-1953 „Dėl Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio profesinio mokymo programas, darbuotojų saugos ir sveikatos programos aprašo patvirtinimo“. Darbuotojų saugos ir sveikatos mokymą vedantis mokytojas turi būti baigęs darbuotojų saugos ir sveikatos mokymus ir turėti tai pagrindžiantį dokumentą.
- Tęstinio profesinio mokymo programose saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas pagal poreikį į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius.

6. PROGRAMOS MODULIŲ APRAŠAI

6.1. ĮVADINIS MODULIS

Modulio pavadinimas – „Įvadas į profesiją“

Valstybinis kodas	2000001	
Modulio LTKS lygis	II	
Apimtis mokymosi kreditais	1	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Pažinti profesiją.	1.1. Apibrėžti žemės ūkio darbuotojo padėjėjo profesiją.	Tema. Žemės ūkio darbuotojo padėjėjo profesija, jos specifika ir galimybės darbo rinkoje - Žemės ūkio darbuotojo padėjėjo profesijos samprata - Asmeninės savybės, reikalingos žemės ūkio darbuotojo padėjėjo profesijai - Žemės ūkio darbuotojo padėjėjo profesijos galimybės darbo rinkoje
	1.2. Nusakyti bendrais bruožais žemės ūkio darbuotojo padėjėjo veiklos procesus.	Tema. Žemės ūkio darbuotojo padėjėjo veiklos procesai, funkcijos ir uždaviniai - Žemės ūkio darbuotojo padėjėjo profesinės veiklos procesai - Žemės ūkio darbuotojo padėjėjui keliami reikalavimai
	1.3. Demonstruoti jau turimus, neformaliuoju ir (arba) savaiminiu būdu įgytus, žemės ūkio darbuotojo padėjėjo kvalifikacijai būdingus gebėjimus.	Tema. Žemės ūkio darbuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa - Mokymo programos tikslai ir uždaviniai, mokymosi formos ir metodai mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai ir formos (metodai) Tema. Turimų gebėjimų, įgytų savaiminiu ar neformaliuoju būdu, vertinimas - Žinių, gebėjimų ir vertybinių nuostatų, reikalingų žemės ūkio darbuotojo padėjėjo profesijai, diagnostinis vertinimas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Siūlomas įvadinio modulio įvertinimas – <i>įskaityta (neįskaityta)</i> .	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	Mokymo(si) medžiaga: - Žemės ūkio darbuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa - Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga - Ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimai - Testas turimiems gebėjimams vertinti Mokymo(si) priemonės: - Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriu bei biuro technika.	

Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) žemės ūkio studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir žemės ūkio gamybos verslo darbuotojo ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų žemės ūkio darbų profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.
--	---

6.2. KVALIFIKACIJĄ SUDARANČIOMS KOMPETENCIJOMS ĮGYTI SKIRTI MODULIAI

6.2.1. Privalomieji moduliai

Modulio pavadinimas – „Žemės ūkio augalų auginimas“

Valstybinis kodas	208110007	
Modulio LTKS lygis	II	
Apimtis mokymosi kreditais	15	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Paruošti dirvą žemės ūkio augalams auginti.	1.1. Apibūdinti žemės dirbimo laiką, būdus.	Tema. Dirvožemio sudėtis ir savybės • Dirvožemio fizinės savybės • Dirvožemio mechaninė sudėtis • Praktinis dirbimo laiko nustatymas • Dirvožemio rūgštingumas ir jo nustatymas pagal natūraliai dirvožemyje augančius augalus Tema. Dirvožemio fizinės brandos nustatymas • Organoleptinis priešsėjinio žemės dirbimo laiko nustatymas • Pagrindinio žemės dirbimo laiko nustatymas Tema. Žemės dirbimo būdai ir priemonės • Pagrindinis žemės dirbimas • Priešsėjinis žemės dirbimas • Žemės dirbimo priemonės
	1.2. Apibūdinti bendrais bruožais sėjomainų naudą, jų rūšis.	Tema. Sėjomainos nauda • Sėjomainos samprata • Kultūrų kaitaliojimo agrotechninė reikšmė • Priešsėlių parinkimas Tema. Sėjomainų rūšys • Sėjomainų klasifikacija • Sėjomainų rotacijos
	1.3. Įvardyti organinių ir mineralinių trąšų rūšis, tręšimo	Tema. Trąšos ir jų rūšys • Vienanarės mineralinės trąšos

būdus.	• Sudėtinės ir kompleksinės mineralinės trąšos • Mikroelementinės trąšos • Organinės trąšos Tema. <i>Tręšimo būdai</i> • Pagrindinis tręšimas • Papildomas tręšimas • Lokalus tręšimas
1.4. Apibūdinti bendrais bruožais piktžolės, daromą žalą ir jų naikinimo būdus.	Tema. <i>Piktžolės ir jų skirstymas</i> • Piktžolių klasifikavimas • Piktžolių nauda ir žala Tema. <i>Piktžolių naikinimo būdai</i> • Apsauginės priemonės • Stelbimo priemonės • Naikinimo priemonės
1.5. Paruošti dirvą žemės ūkio augalų sėjai ir sodinimui.	Tema. <i>Dirvos paruošimas žemės ūkio augalų sėjai</i> • Rudeninis žemės dirbimas • Pavasarinis žemės dirbimas • Priešsėjinis žemės dirbimas Tema. <i>Dirvos paruošimas žemės ūkio augalų sodinimui</i> • Dirvos ruošimas sodinukų sodinimui • Dirvos ruošimas daigų sodinimui
1.6. Atlikti žemės ūkio augalų tręšimo darbus pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus.	Tema. <i>Žemės ūkio augalų tręšimas pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus</i> • Žemės ūkio augalų trąšų normos • Darbuotojų sauga ir sveikata atliekant žemės ūkio augalų tręšimo darbus • Žemės ūkio augalų tręšimas Tema. <i>Žemės ūkio augalų tręšimo įrangos priežiūra</i> • Trąšų barstomųjų vizualinė apžiūra • Trąšų pakrovimas ir iškrovimas • Trąšų barstomųjų priežiūra ir valymas
1.7. Naikinti piktžolės pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus.	Tema. <i>Piktžolių naikinimas būdai</i> • Agrotechninis piktžolių naikinimas • Fizinis-mechaninis piktžolių naikinimas • Biologinis piktžolių naikinimas • Cheminis piktžolių naikinimas

		Tema. Piktžolių naikinimas pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus • Piktžolių šienavimas, ravėjimas, piktžolių sėklų naikinimas • Terminis piktžolių naikinimas • Darbuotojų sauga ir sveikata atliekant piktžolių naikinimo darbus
2. Sėti, sodinti, prižiūrėti žemės ūkio augalus, nuimti derlių ir jį tvarkyti.	2.1. Įvardyti žemės ūkio augalų sėjos, sodinimo, derliaus nuėmimo laiką ir būdus.	Tema. Žemės ūkio augalų sėja • Kokybiniai reikalavimai žemės ūkio augalų sėklai • Žemės ūkio augalų sėjos būdai • Žemės ūkio augalų sėjos laikas Tema. Žemės ūkio augalų sodinimas • Žemės ūkio augalų daigų ir sodinukų kokybės reikalavimai • Žemės ūkio augalų daigų ir sodinukų sodinimo būdai • Žemės ūkio augalų daigų ir sodinukų sodinimo laikas Tema. Žemės ūkio augalų derliaus nuėmimas • Žemės ūkio augalų derliaus nuėmimo būdai ir laikas • Sodo ir daržo augalų derliaus nuėmimo būdai ir laikas
	2.2. Apibūdinti žemės ūkio augalų priežiūros darbus.	• Tema. Agrotechniniai žemės ūkio augalų priežiūros darbai • Žemės ūkio augalų volavimas, akėjimas, kaupimas, retinimas, akmenų rinkimas • Žemės ūkio augalų priežiūros darbai pagal meteorologines sąlygas Tema. Cheminė žemės ūkio augalų priežiūra • Žemės ūkio augalų priežiūros darbai nuo piktžolių • Žemės ūkio augalų priežiūros darbai nuo ligų • Žemės ūkio augalų priežiūros darbai nuo kenkėjų
	2.3. Paruošti sėjai ir sodinimui žemės ūkio augalų sėklą ir sodinamąjį medžiagą.	Tema. Žemės ūkio augalų sėklų paruošimas sėjai • Žemės ūkio augalų sėklų valymas • Žemės ūkio augalų sėklų rūšiavimas • Žemės ūkio augalų sėklų beicavimas Tema. Žemės ūkio augalų daigų paruošimas sodinimui • Žemės ūkio augalų daigų rovimas • Žemės ūkio augalų daigų rūšiavimas • Žemės ūkio augalų daigų pakavimas ir žymėjimas • Žemės ūkio augalų daigų laikymas Tema. Žemės ūkio augalų sodinukų paruošimas sodinimui • Sodinukų iškasimas ir žymėjimas • Sodinukų transportavimas ir laikymas

	2.4. Sėti, sodinti žemės ūkio augalus.	Tema. Sėti žemės ūkio augalus • Sėjamųjų vizualinis patikrinimas • Sėklos pakrovimas ir užpylimas • Sėjamųjų mašinų priežiūra ir valymas Tema. Sodinti žemės ūkio augalus • Bulvių sodinimas • Žemės ūkio augalų daigų sodinimas • Žemės ūkio augalų sodinukų sodinimas
	2.5. Atlikti žemės ūkio pasėlių priežiūros darbus.	Tema. Žemės ūkio pasėlių agrotechniniai priežiūros darbai • Žemės ūkio pasėlių retinimas, ravėjimas, purenimas • Papildomas žemės ūkio pasėlių tręšimas Tema. Žemės ūkio pasėlių persodinimas • Žemės ūkio augalų atsodinimo, persodinimas • Žemės ūkio augalų laistymas
	2.6. Nuimti žemės ūkio augalų derlių.	Tema. Javų derliaus nuėmimas • Nuimti varpinių javų derlių • Nuimti ankštinių javų derlių • Šiaudų tvarkymas Tema. Kaupiamųjų augalų derliaus nuėmimas • Nuimti bulvių derlių • Nuimti runkelių derlių • Kaupiamųjų augalų transportavimas ir paruošimas laikymui Tema. Aliejinių augalų derliaus nuėmimas • Nuimti rapsų derlių • Nuimti linų, kanapių derlių Tema. Daržo ir sodo augalų derliaus nuėmimas • Nuimti sodo augalų derlių • Nuimti daržo augalų derlių • Sodo ir daržo augalų transportavimas ir paruošimas laikymui
	2.7. Tvarkyti žemės ūkio augalų derlių jo laikymo vietoje.	Tema. Pirminis lauko augalų derliaus valymas • Sėklų valymas ir rūšiavimas • Šakniavaisių ir gumbavaisių valymas ir rūšiavimas Tema. Pirminis daržo ir sodo augalų derliaus valymas ir rūšiavimas • Daržo augalų derliaus valymas ir rūšiavimas

		• Sodo augalų derliaus valymas ir rūšiavimas
3. Auginti žemės ūkio augalus, taikant intensyvias technologijas.	3.1. Apibūdinti bendrais bruožais žemės ūkio augalų auginimui taikomas intensyvias technologijas.	Tema. Grūdinių žemės ūkio augalų intensyvios auginimo technologijos • Varpinių javų intensyvios auginimo technologijos • Ankštinių javų intensyvios auginimo technologijos • Aliejinių kultūrų intensyvios auginimo technologijos Tema. Kaupiamųjų žemės ūkio augalų intensyvios auginimo technologijos • Bulvių intensyvios auginimo technologijos • Cukrinių runkelių intensyvios auginimo technologijos Tema. Sodo augalų intensyvios auginimo technologijos • Vaismedžių intensyvios auginimo technologijos • Vaiskrūmių intensyvios auginimo technologijos • Braškių intensyvios auginimo technologijos Tema. Daržo augalų intensyvios auginimo technologijos • Vaisinių daržovių intensyvios auginimo technologijos • Lapinių daržovių intensyvios auginimo technologijos • Žiedinių daržovių intensyvios auginimo technologijos • Svogūninių daržovių intensyvios auginimo technologijos • Šakniavaisinių daržovių intensyvios auginimo technologijos
	3.2. Prižiūrėti javus, kaupiamuosius, techninius, sideracinius, tarpinius, pašarinius augalus vegetacijos metu, taikant intensyvias technologijas.	Tema. Grūdinių pasėlių priežiūra taikant intensyvias technologijas • Varpinių javų priežiūra vegetacijos metu • Ankštinių javų priežiūra vegetacijos metu Tema. Kaupiamųjų pasėlių priežiūra taikant intensyvias technologijas • Bulvių priežiūra vegetacijos metu • Cukrinių augalų priežiūra vegetacijos metu Tema. Techninių ir kitų pasėlių priežiūra taikant intensyvias technologijas • Rapsų priežiūra vegetacijos metu • Linų priežiūra vegetacijos metu • Sideracinių, tarpinių ir pašarinių augalų priežiūra vegetacijos metu.
	3.3. Prižiūrėti sodo ir daržo augalus vegetacijos metu, taikant intensyvias technologijas.	Tema. Sodo augalų priežiūra taikant intensyvias technologijas • Vaismedžių sodo augalų priežiūra vegetacijos metu • Uogakrūmių priežiūra vegetacijos metu • Braškių priežiūra vegetacijos metu Tema. Daržo augalų priežiūra taikant intensyvias technologijas • Vaisinių daržovių priežiūra vegetacijos metu

		• Lapinių daržovių priežiūra vegetacijos metu • Žiedinių daržovių priežiūra vegetacijos metu • Svogūninių daržovių priežiūra vegetacijos metu • Šakniavaisinių daržovių priežiūra vegetacijos metu
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Bendrais bruožais apibūdintas žemės dirbimo laikas, būdai, žemės dirbimo priemonės, sėjomainų nauda, jų rūšys. Įvardytos organinių ir mineralinių trąšų rūšys, tręšimo būdai. Nusakyta piktžolių daromą žalą ir jų naikinimo būdai. Paruošta dirva žemės ūkio augalų sėjai ir sodinimui. Atlikti žemės ūkio augalų tręšimo ir piktžolių naikinimo darbai, vadovaujantis aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymais. Įvardyti žemės ūkio augalų sėjos, sodinimo, derliaus nuėmimo laikas ir būdai. Apibūdinti žemės ūkio augalų priežiūros darbai. Paruošta sėjai ir sodinimui žemės ūkio augalų sėkla ir sodinamoji medžiaga (daigai ir sodinukai). Pasėti, pasodinti žemės ūkio augalai. Atlikti žemės ūkio pasėlių priežiūros darbai. Nuimtas žemės ūkio augalų derlius. Sutvarkytas žemės ūkio augalų derlius jo laikymo vietoje. Bendrais bruožais apibūdintos žemės ūkio augalų auginimui taikomos intensyvios technologijos. Taikant intensyvias technologijas, vegetacijos metu prižiūrėti javai, kaupiamieji, techniniai, sideraciniai, tarpiniai, pašariniai augalai bei sodo ir daržo augalai. Dėvėti tinkami darbo drabužiai ir avalynė, asmeninės apsaugos priemonės. Atliekant darbus, laikytasi darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, saugaus darbo, ergonomikos, darbo higienos, gaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimų. Baigus darbą, nuvalyti įrankiai. Įrankiai, medžiagos, priemonės sudėti į jų saugojimo vietą, sutvarkyta darbo vieta ir atliekos. Veikla atlikta pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo pateiktą užduotį ir nurodymus.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai • Žemės ūkio augalų laikymo ir sandėliavimo reikalavimai • Trąšų laikymo, naudojimo ir apskaitos kontrolės tvarkos aprašas, geros ūkininkavimo praktikos reikalavimai, geros augalų apsaugos praktikos taisyklės <i>Mokymo(si) priemonės:</i> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti ir vizualizuoti • Vaizdinės priemonės, sėklų, žemės ūkio augalų ir trąšų pavyzdžiai • Rankiniai žemės dirbimo, augalų priežiūros įrankiai • Darbo drabužiai, apavas, asmeninės apsaugos priemonės	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, prieiga prie interneto, daugialypės terpės projektoriumi arba interaktyviu ekranu) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta žemės ūkio augalų priežiūrai (genėjimui, augalų tręšimui, apsaugai nuo ligų, kenkėjų ir piktžolių, laistymui), derliaus nuėmimui bei sandėliavimui reikalingais įrankiais bei priemonėmis.	
Reikalavimai mokytojų	Modulį gali vesti mokytojas, turintis:	

dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) žemės ūkio studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir žemės ūkio gamybos verslo darbuotojo ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų žemės ūkio darbų profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.
---	--

Modulio pavadinimas – „Ūkinių gyvūnų auginimas ir priežiūra“

Valstybinis kodas	208110008	
Modulio LTKS lygis	II	
Apimtis mokymosi kreditais	15	
Asmens pasirengimo mokyti modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Prižiūrėti ūkinius gyvūnus, juos šerti.	1.1. Nusakyti ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimus.	Tema. Ūkinių gyvūnų gerovės užtikrinimo svarba ir reikšmė • Ūkinių gyvūnų gerovės samprata • Ūkinių gyvūnų teisės ir laisvės Tema. Ūkinių gyvūnų gerovės užtikrinimo reikalavimai • Ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimai • Veršelių gerovės reikalavimai • Kiaulių gerovės reikalavimai • Vištų dedeklių gerovės reikalavimai • Viščiukų broilerių gerovės reikalavimai
	1.2. Nusakyti ūkinių gyvūnų pašarų sandėliavimo reikalavimus.	Tema. Reikalavimai ūkinių gyvūnų pašarų sandėliavimui • Pašarų sandėliavimo patalpos ir higienos reikalavimai • Pašarų laikymo sąlygos • Higienos reikalavimai (taisyklės) pirminės gamybos pašarams Tema. Darbų sauga ir darbo higienos reikalavimai • Darbų sauga • Darbo higiena
	1.3. Paruošti ir normuoti pašarus pagal ūkinių gyvūnų rūšį.	Tema. Pašarai ūkiniams gyvūnams • Stambieji pašarai

		• Sultingieji pašarai • Koncentruotieji pašarai Tema. Pašarų paruošimas • Šieno ruošimas • Šienainio gamyba • Siloso ir javainio gamyba • Grūdinių pašarų paruošimas (pašarinių grūdų malimas) • Sultingųjų pašarų paruošimas Tema. Ūkinių gyvūnų šėrimas ir paukščių lesinimas, normuojant pašarus pagal ūkinių gyvūnų rūšį • Gyvulių šėrimo ir paukščių lesinimo tipai • Pieninių galvijų šėrimas • Penimų galvijų šėrimas • Kiaulių šėrimas • Paukščių lesinimas
	1.4. Atlikti sergančių ūkinių gyvūnų priežiūrą, pagal veterinarijos gydytojo nurodymus.	Tema. Ūkinių gyvūnų ligos ir profilaktika • Pagrindinės ūkinių gyvūnų užkrečiamos ligos, jų požymiai • Pagrindinės ūkinių gyvūnų neužkrečiamos ligos, jų požymiai • Ūkinių gyvūnų ligų profilaktika Tema. Sergančių ūkinių gyvūnų priežiūra • Pirmoji pagalba susirgus ūkiniam gyvūnui • Veterinarijos gydytojo nurodymų vykdymas • Ūkinių gyvūnų ligų profilaktika
	1.5. Atlikti šėrimo mašinų ir girdymo sistemų užpildymo ir valymo darbus.	Tema. Ūkinių gyvūnų šėrimo mašinos ir girdymo sistemos • Ūkinių gyvūnų šėrimo mašinos • Ūkinių gyvūnų girdymo sistemos Tema. Pašarų ruošimo ir išdalijimo mašinų užpildymas ir valymas • Pašarų ruošimo mašinų užpildymas ir valymas • Pašarų išdalijimo mašinų užpildymas ir valymas Tema. Girdymo sistemų užpildymas ir valymas • Ūkinių gyvūnų girdymas ganyklose • Ūkinių gyvūnų girdymas fermose • Ūkinių gyvūnų girdymo sistemų valymas

	1.6. Ginti ūkinius gyvūnus į ganyklą ir iš jos.	Tema. Ūkinių gyvūnų ruošimas ganiavos sezonui • Ūkinių gyvūnų paruošimas išginti į ganyklą • Ūkinių gyvūnų ginimas į ganyklą pereinamuoju laikotarpiu Tema. Ūkinių gyvūnų laikymas ganykliniu laikotarpiu • Ganyklinis laikymo būdas • Ganymas aptvarinėje ganykloje
2. Prižiūrėti ūkinių gyvūnų laikymo patalpas ir naudojamą įrangą.	2.1. Apibūdinti bendrais bruožais reikalavimus, taikomus ūkinių gyvūnų laikymui patalpose ir ganyklose.	Tema. Ūkinių gyvūnų laikymo patalpose reikalavimai • Reikalavimai ūkinių gyvūnų laikymo vietai • Ūkinių gyvūnų apžiūros reikalavimai • Šėrimo ir girdymo įrangos priežiūros reikalavimai Tema. Ūkinių gyvūnų laikymo ganyklose reikalavimai • Ūkinių gyvūnų ganymo reikalavimai • Apsauga nuo nepalankių oro sąlygų
	2.2. Tvarkyti fermos patalpas ir naudojamą įrangą pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus.	Tema. Fermos patalpų tvarkymas pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus • Fermos patalpų tvarkymo priemonės • Fermos patalpų valymas ir plovimas • Sienų balinimas • Tvartų kreikimas Tema. Fermos patalpose naudojamos įrangos tvarkymas pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus • Fermos patalpose naudojamos įrangos valymo priemonės • Darbuotojų sauga ir sveikata atliekant fermos patalpose naudojamos įrangos valymo darbus • Ūkinių gyvūnų fermų įrangos tvarkymas
	2.3. Dezinfekuoti patalpas ir taikyti prevencijos priemones prieš graužikus, pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus.	Tema. Ūkinių gyvūnų laikymo patalpų dezinfekavimas pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus • Ūkinių gyvūnų laikymo patalpų dezinfekavimo priemonės • Darbuotojų sauga ir sveikata atliekant ūkinių gyvūnų laikymo patalpų dezinfekavimo darbus • Ūkinių gyvūnų laikymo patalpų dezinfekavimo darbų atlikimas Tema. Prevencinių priemonių taikymas prieš graužikus ūkinių gyvūnų laikymo patalpose pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus • Prevencinės priemonės prieš graužikus ir kitus kenkėjus • Darbuotojų sauga ir sveikata atliekant prevencinius darbus prevencinėmis priemonėmis

		prieš graužikus ir kitus kenkėjus • Prevencinių darbų atlikimas prevencinėmis priemonėmis prieš graužikus ir kitus kenkėjus
	2.4. Prižiūrėti ganyklas ir jų įrenginius.	Tema. Ganyklos ir jų priežiūra • Ganyklų įrengimas • Ganomų žolynų priežiūra • Ganyklų tvarkymas ganiavos metu • Ganyklų paruošimas žiemai ir kitų metų ganiavai Tema. Ganyklų įrenginių priežiūra • Ganymo įranga ir jos priežiūra • Girdymo įranga ir jos priežiūra
	2.5. Rūšiuoti ir tvarkyti ūkinių gyvūnų laikymo patalpose susidariusias atliekas.	Tema. Šiukšlių rūšys ir rūšiavimo principai • Ūkinių gyvūnų patalpoje susidariusios šiukšlių rūšys • Atliekų rūšiavimo principai Tema. Mėšlo ir nuotekų tvarkymas fermose • Mėšlo ir srutų šalinimas iš tvartų • Mėšlo šalinimo įrenginių eksploatavimas • Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkos reikalavimai • Nuotekų kaupimas ir tvarkymas Tema. Šalutinių gyvūninių produktų tvarkymas • Šalutinių gyvūninių produktų kategorijos • Šalutinių gyvūninių produktų (gaišenų, negyvų gimusių, abortuotų vaisių) rūšiavimas ir tvarkymas
3. Paruošti ūkinius gyvūnus transportuoti.	3.1. Nusakyti ūkinių gyvūnų vežimo reikalavimus.	Tema. Ūkinių gyvūnų pervežimo įranga • Reikalavimai pakrovimo bei iškrovimo įrangai • Reikalavimai transporto priemonėms ir konteineriams Tema. Reikalavimai pervežant gyvūnus transporto priemonėmis: • Vėdinimo bei sanitarijos normos • Apsauga nuo sužeidimų • Gyvūnų priežiūros ir šėrimo priemonės transportuojant • Transportavimas įvairiomis meteorologinėmis sąlygomis
	3.2. Suvaryti ūkinius gyvūnus transportavimui ir surūšiuoti.	Tema. Ūkinių gyvūnų suvarymas į rūšiavimo - pakrovimo aikštelę • Rūšiavimo – pakrovimo aikštelės paruošimas ūkinių gyvūnų išskyrus paukščių suvarymui • Arklių, galvijų, kiaulių, avių ir ožkų suvarymas į rūšiavimo – pakrovimo aikštelę Tema. Ūkinių gyvūnų surūšiavimas

		• Arklių, galvijų, kiaulių avių ir ožkų surūšiavimas • Paukščių surūšiavimas • Paukščių perkėlimas į transportavimo dėžes
	3.3. Pakrauti, iškrauti ūkinius gyvūnus laikantis ūkinių gyvūnų pakrovimo, iškrovimo iš transporto priemonių reikalavimų.	Tema. Ūkinių gyvūnų pakrovimas transportavimui • Pakrovimo įrenginiai ir jų nustatymas pagal ūkinių gyvūnų rūšis • Tinkamas ūkinių gyvūnų pakrovimas į transporto priemonę • Ūkinių gyvūnų priežiūra ilgo pakrovimo metu Tema. Ūkinių gyvūnų iškrovimas iš transporto priemonės • Iškrovimo įrenginiai ir jų nustatymas pagal ūkinių gyvūnų rūšis • Tinkamas elgesys su gyvūnais juos iškraunant • Atsakomybė už gyvūnų gerovės reikalavimų pažeidimus
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Nusakyti ūkinių gyvūnų gerovės ir pašarų sandėliavimo reikalavimai. Pašarai paruošti ir sunormuoti pagal ūkinių gyvūnų rūšį. Pagal veterinarijos gydytojo nurodymus atlikta sergančių ūkinių gyvūnų priežiūra. Atlikti šėrimo mašinų ir girdymo sistemų užpildymo ir valymo darbai. Ūkiniai gyvūnai nuginti į ganyklą ir parginti iš jos. Bendrais bruožais apibūdinti reikalavimai, taikomi ūkinių gyvūnų laikymui patalpose ir ganyklose. Sutvarkytos ir dezinfekuotos fermos patalpos, pritaikytos prevencijos priemonės prieš graužikus, vadovaujantis aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymais. Tinkamai prižiūrėtos ganyklos ir jų įrenginiai. Tinkamai surūšiuotos ir sutvarkytos ūkinių gyvūnų laikymo patalpose susidariusios atliekos. Nusakyti ūkinių gyvūnų vežimo reikalavimai. Ūkiniai gyvūnai surūšiuoti pagal gyvą svorį ir suvaryti transportavimui. Pakrauti, iškrauti ūkiniai gyvūnai, laikantis ūkinių gyvūnų gerovės ir pakrovimo, iškrovimo iš transporto priemonių reikalavimų. Dėvėti tinkami darbo drabužiai ir avalynė, asmeninės apsaugos priemonės. Atliekant darbus, laikytasi darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, saugaus darbo, ergonomikos, darbo higienos, gaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimų. Baigus darbą, nuvalyti įrankiai. Įrankiai, medžiagos, priemonės sudėti į jų saugojimo vietą, sutvarkyta darbo vieta ir atliekos. Veikla atlikta pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo pateiktą užduotį ir nurodymus.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	Mokymo(si) medžiaga: • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai • Šėrimo mašinų ir girdymo sistemų eksploatavimo instrukcijos • Ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimai • Ūkinių gyvūnų pakrovimo, iškrovimo iš transporto priemonių reikalavimai • Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklinimo ir apskaitos tvarkos aprašas • Vištų dedeklių gerovės reikalavimai Mokymo(si) priemonės: • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti	

	• Pašarų pavyzdžiai • Dezinfekcinės priemonės ir prevencinės priemonės prieš graužikus ir kitus kenkėjus • Pašarų ruošimo, šėrimo, vandens tiekimo, mėšlo ir nuotekų tvarkymo įrenginiai • Darbo drabužiai, apavas, asmeninės apsaugos priemonės
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, prieiga prie interneto, daugialypės terpės projektoriumi arba interaktyviu ekranu) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta darbo drabužiais, asmeninėmis apsaugos priemonėmis, ūkinių gyvūnų priežiūrai (pašarų ruošimui ir šėrimui, girdymui, ganymui) bei fermos patalpų priežiūrai (mėšlo šalinimui, dezinfekavimui, fermų tvarkymui) reikalingais įrankiais bei priemonėmis. Ūkinių gyvūnų ferma.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) gyvulininkystės studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir žemės ūkio gamybos verslo darbuotojo ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų žemės ūkio darbų profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.

6.3. PASIRENKAMIEJI MODULIAI

Modulio pavadinimas – „Avių priežiūra ir šėrimas“

Valstybinis kodas	208110009	
Modulio LTKS lygis	II	
Apimtis mokymosi kreditais	5	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Prižiūrėti avis, jas šerti.	1.1. Apibūdinti bendrais bruožais pašarus bei avių šėrimo ypatumus.	Tema. Avių šėrimo ypatumai • Maisto medžiagų reikmė pagal avių amžių, lytį, produkcijos rūšį ir veislę • Mitybos normos avims • Avių šėrimo būdai Tema. Pašarai avims • Stambieji pašarai • Sultingieji pašarai • Koncentruotieji pašarai
	1.2. Apibūdinti avių priežiūros reikalavimus.	Tema. Ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimai • Gyvūnų gerovės samprata • Sveikatingumo užtikrinimo svarba ir reikšmė Tema. Avių laikymo patalpų reikalavimai • Patalpų ventiliacija • Patalpų šildymas • Patalpų apšvietimas Tema. Avių priežiūros higienos reikalavimai • Avių paruošimo kirpimui reikalavimai • Avių paruošimo melžimui reikalavimai
	1.3. Paruošti ir normuoti pašarus atsižvelgiant į avių amžių ir sezoną.	Tema. Pašarų avims ruošimas • Mechaninis pašarų ruošimas • Šiluminis pašarų ruošimas • Šieno ruošimas Tema. Avių šėrimas normuojant pašarus pagal avių amžių ir sezoną • Avių šėrimas tvartiniu laikotarpiu

		• Avių ganymas • Avių ir ėriukų penėjimas
	1.4. Prižiūrėti avis, laikomas avidėse ir ganyklose, pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus.	Tema. Avių priežiūra avidėse pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus • Vandens tiekimo įrenginių naudojimas • Mikroklimato palaikymo įrenginių priežiūra • Avių melžimas • Avių kirpimas • Avių priežiūra kergimo ir ėriavimosi laikotarpiu Tema. Sergančių avių priežiūra pagal ar veterinarijos gydytojo nurodymus • Veterinarijos gydytojo nurodymų vykdymas • Sergančių avių atrinkimas ir vaistų sugirdymas Tema. Avių priežiūra ganyklose pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus • Avių nagų priežiūra • Avių priežiūra per karščius • Veterinarijos gydytojo nurodymų vykdymas
2. Prižiūrėti avių laikymo patalpas ir naudojamą įrangą.	2.1. Apibūdinti bendrais bruožais reikalavimus taikomus avių laikymui patalpose ir ganyklose.	Tema. Avių laikymas tvartiniu laikotarpiu • Avių priežiūros kiekvieną dieną reikalavimai • Avių laikymo vietos reikalavimai Tema. Avių laikymas ganyklose • Avių laikymo lauke reikalavimai • Avių ganymo aptvarinėje ganykloje ypatumai • Avių ganymo užuoganomis ypatumai
	2.2. Tvarkyti avidės patalpas.	Tema. Mėšlo šalinimas ir sutvarkymas • Mėšlo šalinimas • Mėšlidės priežiūra • Mėšlo tvarkymo aplinkosaugos reikalavimai Tema. Kita avidės įranga ir jos priežiūra • Avių maitinimo ir girdymo įranga ir jos priežiūra • Avių pervarymo ir svorio kontrolės įranga ir jos priežiūra • Avių kirpimo ir nagų tvarkymo įranga ir jos priežiūra
	2.3. Prižiūrėti avių ganyklas ir jų įrenginius.	Tema. Avių ganyklų priežiūra • Ganyklų aptvarų priežiūra • Ganyklų pašiurių priežiūra • Ganomų žolynų priežiūra

		Tema. <i>Avių ganyklų įrenginių priežiūra</i> • Ganymo įranga ir jos priežiūra • Girdymo įranga ir jos priežiūra • Melžimo įranga ir jos priežiūra
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Bendrais bruožais apibūdinti pašarai avims bei avių šėrimo ypatumai. Apibūdinti avių priežiūros reikalavimai. Atsižvelgiant į avių amžių ir sezoną, paruošti ir sunormuoti pašarai. Prižiūrėtos avys, laikomos avidėse ir ganyklose (nukirpta, pamelžta bei prižiūrėta serganti ar besišeriantis avis), vadovaujantis aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymais. Bendrais bruožais apibūdinti reikalavimai taikomi avių laikymui patalpose ir ganyklose. Tinkamai sutvarkytos avidės patalpos, prižiūrėta avių ganykla ir jų įrenginiai. Dėvėti tinkami darbo drabužiai ir avalynė, asmeninės apsaugos priemonės. Atliekant darbus, laikytasi darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, saugaus darbo, ergonomikos, darbo higienos, gaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimų. Baigus darbą, nuvalyti įrankiai. Įrankiai, medžiagos, priemonės sudėti į jų saugojimo vietą, sutvarkyta darbo vieta ir atliekos. Veikla atlikta pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo pateiktą užduotį ir nurodymus.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai • Ganymo įrangos eksploatavimo instrukcijos • Ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimai • Pašarų ruošimo, laikymo ir sandėliavimo reikalavimai • Avininkystės ūkių technologinio projektavimo taisyklės • Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklinimo ir apskaitos tvarkos aprašas <i>Mokymo(si) priemonės:</i> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti • Vaizdinės priemonės, pašarų pavyzdžiai • Avių kirpimo, melžimo, nagų tvarkymo įrankiai • Avių fermos dezinfekcinės priemonės • Pašarų ruošimo, šėrimo, vandens tiekimo, maitinimo ir girdymo įranga, svorio kontrolės, mėšlo šalinimo įrenginiai • Darbo drabužiai, apavas, asmeninės apsaugos priemonės	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, prieiga prie interneto, daugialypės terpės projektoriumi arba interaktyviu ekranu) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta darbo drabužiais, asmeninėmis apsaugos priemonėmis, avių priežiūrai (pašarų ruošimui ir šėrimui, ganymui, mėšlo šalinimui, kirpimui, nagų šalinimui) reikalingais įrankiais bei priemonėmis. Avių ferma.	

Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) gyvulininkystės studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir žemės ūkio gamybos verslo darbuotojo ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų žemės ūkio darbų profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.
--	---

Modulio pavadinimas – „Augalininkystės produkcijos pirminis paruošimas realizacijai“

Valstybinis kodas	208110010	
Modulio LTKS lygis	II	
Apimtis mokymosi kreditais	5	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Prižiūrėti augalininkystės produktų pirminio paruošimo ir fasavimo įrenginius.	1.1. Nusakyti augalininkystės produktų pirminio paruošimo ir fasavimo įrenginių funkcijas.	Tema. Augalininkystės produktų pirminis paruošimas • Augalininkystės produktų pirminio paruošimo įrenginiai • Augalininkystės produktų pirminio paruošimo įrenginių funkcijos Tema. Augalininkystės produktų fasavimas • Augalininkystės produktų fasavimo įrenginiai • Augalininkystės produktų fasavimo įrenginių funkcijos
	1.2. Paruošti įrangą pirminiam augalininkystės produktų apdorojimui ir fasavimui laikantis instrukcijų.	Tema. Augalininkystės produktų pirminio apdorojimo įrangos paruošimas darbui • Augalininkystės produktų pirminio apdorojimo įrangos vizualinė apžiūra • Augalininkystės produktų pirminio apdorojimo įrangos veikimo patikrinimas pagal instrukcijas • Darbuotojų sauga ir sveikata atliekant augalininkystės produktų pirminio apdorojimo įrangos paruošimo darbus Tema. Augalininkystės produktų fasavimo įrangos paruošimas darbui • Augalininkystės produktų fasavimo įrangos vizualinė apžiūra • Augalininkystės produktų fasavimo įrangos veikimo patikrinimas pagal instrukcijas • Darbuotojų sauga ir sveikata atliekant augalininkystės produktų fasavimo įrangos paruošimo darbus

	1.3. Valyti naudojamus įrenginius, talpas ir kitą inventorių.	Tema. Įrenginių valymas • Įrenginių valymo instrukcijos ir aprašai • Įrenginių valymo priemonės • Darbuotojų sauga ir sveikata atliekant įrenginių valymo darbus Tema. Talpų ir kito inventoriaus valymas • Talpų ir kito inventoriaus valymo instrukcijos ir aprašai • Talpų ir kito inventoriaus valymo priemonės • Valymo atliekos, jų rūšiavimas, utilizavimas • Darbuotojų sauga ir sveikata atliekant talpų ir kito inventoriaus valymo darbus
2. Atlikti pirminį augalininkystės produkcijos paruošimą realizacijai.	2.1. Apibūdinti augalininkystės produkcijos rūšis, kokybinius rodiklius.	Tema. Augalininkystės produkcija • Grūdai, sėklos • Šakniavaisiai, gumbavaisiai • Vaisiai ir uogos • Daržovės Tema. Augalininkystės produkcijos kokybiniai rodikliai • Grūdų ir sėklų kokybiniai rodikliai • Šakniavaisių, gumbavaisių kokybiniai rodikliai • Vaisių ir uogų kokybiniai rodikliai • Daržovių kokybiniai rodikliai
	2.2. Atlikti nesudėtingus augalininkystės žaliavos paruošimo ir pirminio perdirbimo darbus.	Tema. Augalininkystės žaliavos paruošimas • Nevalgomų dalių šalinimas • Augalininkystės produkcijos rūšiavimas ir kalibravimas Tema. Augalininkystės žaliavos pirminis perdirbimas • Augalininkystės produkcijos valymas ir plovimas • Žaliavos pjaustymas ir smulkinimas
	2.3. Sutvarkyti darbo vietą ir atliekas.	Tema. Darbo vietos sutvarkymas • Darbo vietos tvarkos, švaros palaikymas • Darbo įrankių sutvarkymas Tema. Atliekų sutvarkymas • Susidariusių atliekų rūšiavimas • Atliekų utilizavimo būdai • Atliekų tvarkymo taisyklės • Susidariusių atliekų tvarkymas
3. Pakuoti augalininkystės	3.1. Apibūdinti pakavimo	Tema. Augalininkystės produkcijos pakavimo medžiagos

produkciją.	medžiagas, ženklimą, pakavimo įrankius naudojamus augalininkystės produkcijai pakuoti.	• Pakuočių rūšys ir jų funkcijos • Pakuočių gamybai naudojamos medžiagos Tema. Augalininkystės produkcijos ženklimas • Augalininkystės produkcijos ženklavimo įrankiai • Augalininkystės produkcijos ženklavimo etiketės
	3.2. Atlikti nesudėtingus augalininkystės produkcijos pakavimo darbus.	Tema. Pasiruošimas augalininkystės produkcijos pakavimas • Medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, specialieji sveikatos saugos reikalavimai • Pakuočių lankstymas, paruošimas pakuoti augalininkystės produkciją Tema. Augalininkystės produkcijos pakavimas • Augalininkystės produkcijos vakuumavimas • Augalininkystės produkcijos rankinis pakavimas • Augalininkystės produkcijos srautinis horizontalus pakavimas
	3.3. Ženklinti augalininkystės produkciją.	Tema. Pasiruošimas augalininkystės produkcijos ženklimui • Bendroji ženklavimo informacija • Ženklavimo informacija konkrečiai augalininkystės produkcijai Tema. Augalininkystės produkcijos ženklimas • Rankinis etikečių klijavimas • Pusiau automatinis etikečių klijavimas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Bendrais bruožais nusakytos augalininkystės produktų pirminio paruošimo ir fasavimo įrenginių funkcijos. Laikantis instrukcijų paruošta įranga pirminiam augalininkystės produktų apdorojimui ir fasavimui. Tinkamai išvalyti naudojami įrenginiai, talpos ir kitas inventorių. Bendrais bruožais apibūdintos augalininkystės produkcijos rūšys, kokybiniai rodikliai. Atlikti nesudėtingi augalininkystės žaliavos paruošimo ir pirminio perdirbimo darbai. Apibūdintos pakavimo medžiagos, ženklimas, pakavimo įrankiai naudojami augalininkystės produkcijai pakuoti. Atlikti nesudėtingi produkcijos pakavimo darbai. Tinkamai suženklinti augalininkystės produktai. Baigus darbą, nuvalyti įrankiai. Įrankiai, medžiagos, priemonės sudėti į jų saugojimo vietą, sutvarkyta darbo vieta ir atliekos. Dėvėti tinkami darbo drabužiai ir avalynė, asmeninės apsaugos priemonės. Atliekant darbus, laikytasi darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, saugaus darbo, ergonomikos, darbo higienos, gaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimų. Veikla atlikta pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo pateiktą užduotį ir nurodymus.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	Mokymo(si) medžiaga: • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai • Dokumentai, reglamentuojantys augalininkystės produktų pirminio paruošimo ir fasavimo reikalavimus: Geros higienos praktikos (GHP) taisyklės, Privalomieji grūdų, miltų ir kruopų kokybės reikalavimai Mokymo(si) priemonės:	

	• Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti • Augalininkystės produkcijos pakavimo, ženklavimo ir sandėliavimo instrukcijos • Darbuotojų asmeninės apsaugos priemonės • Augalininkystės produkcijos pakuočių pavyzdžiai
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, prieiga prie interneto, daugialypės terpės projektoriumi arba interaktyviu ekranu) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta augalininkystės produktų pirminio paruošimo ir fasavimo įrenginiais; pakavimo įranga, pakavimo medžiagomis, ženklavimo priemonėmis, asmeninėmis apsaugos priemonėmis, pirmosios pagalbos priemonėmis, gaisro gesinimo priemonėmis.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) žemės ūkio ar agronomijos studijų krypties, ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir žemės ūkio gamybos verslo darbuotojo ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų žemės ūkio darbų profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.

Modulio pavadinimas – „Naminių paukščių lesinimas ir priežiūra“

Valstybinis kodas	208110011	
Modulio LTKS lygis	II	
Apimtis mokymosi kreditais	5	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Lesinti naminius paukščius.	1.1. Apibūdinti bendrais bruožais naminių paukščių lesinimo ypatumus bei pašarų sandėliavimo sąlygas.	Tema. Lesalai naminiams sausumos paukščiams • Lesalai, lesalų maistingumas • Lesinimo būdai, pagal amžiaus grupes • Naminių sausumos paukščių pašarų ir lesalų sandėliavimo sąlygos Tema. Lesalai naminiams vandens paukščiams • Lesalai, lesalų maistingumas • Lesinimo būdai, pagal amžiaus grupes • Naminių vandens paukščių pašarų ir lesalų sandėliavimo sąlygos

	1.2. Paruošti lesalus naminiams paukščiams, pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymus.	Tema. <i>Lesalų ruošimas naminiams sausumos paukščiams pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus</i> • Kombinuotųjų lesalų ruošimas • Baltymų, vitaminų, mineralų mišinių ruošimas • Vienetinių pašarų ruošimas įvairioms paukščių grupėms, pagal amžių Tema. <i>Lesalų ruošimas naminiams vandens paukščiams pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus</i> • Kombinuotųjų lesalų ruošimas • Baltymų, vitaminų, mineralų mišinių ruošimas • Vienetinių pašarų ruošimas įvairioms paukščių grupėms, pagal amžių
	1.3. Normuoti lesalus ir geriamą vandenį, pagal naminių paukščių rūšį, amžių ir laikymo būdą.	Tema. <i>Naminių sausumos paukščių lesinimas, normuojant lesalus ir geriamą vandenį, pagal naminių paukščių rūšį, amžių ir laikymo būdą</i> • Fazaninių naminių paukščių lesinimas • Kitų rūšių naminių paukščių lesinimas Tema. <i>Naminių vandens paukščių lesinimas, normuojant lesalus ir geriamą vandenį, pagal naminių paukščių rūšį, amžių ir laikymo būdą</i> • Ančių lesinimas • Žąsų lesinimas
2. Prižiūrėti naminius paukščius.	2.1. Apibūdinti naminių paukščių gerovės reikalavimus.	Tema. <i>Naminių sausumos paukščių gerovės reikalavimai</i> • Fazaninių naminių paukščių gerovės reikalavimai • Ratitae paukščių gerovės reikalavimai Tema. <i>Naminių vandens paukščių gerovės reikalavimai</i> • Ančių gerovės reikalavimai • Žąsų gerovės reikalavimai
	2.2. Paruošti patalpas ir aptvarus naminių paukščių laikymui.	Tema. <i>Naminių paukščių laikymo patalpų paruošimas</i> • Naminių paukščių laikymo patalpų valymas ir dezinfekavimas • Įrangos ir įrenginių valymas bei veikimo patikrinimas Tema. <i>Naminių paukščių laikymo aptvarų paruošimas</i> • Naminių paukščių laikymo aptvarų tvėrimas • Ratitae paukščių aptvarai, pastatai ir įranga • Atgrasymo priemonių įrengimas
	2.3. Prižiūrėti naminius paukščius laikomus paukštidėse ir lauko aptvaruose.	Tema. <i>Naminių sausumos paukščių laikymas ir priežiūra paukštidėse</i> • Fazaninių naminių paukščių laikymas ir priežiūra paukštidėse • Patarškų laikymas ir priežiūra paukštidėse

		Tema. Naminių sausumos paukščių laikymas ir priežiūra lauko aptvaruose • Fazaninių naminių paukščių laikymas ir priežiūra lauko aptvaruose • Patarškų laikymas ir priežiūra lauko aptvaruose • Ratitae paukščių laikymas ir priežiūra lauko aptvaruose Tema. Naminių vandens paukščių laikymas ir priežiūra paukštidėse • Ančių laikymas ir priežiūra paukštidėse • Žąsų laikymas ir priežiūra paukštidėse Tema. Naminių vandens paukščių laikymas ir priežiūra lauko aptvaruose • Ančių laikymas ir priežiūra lauko aptvaruose • Žąsų laikymas ir priežiūra lauko aptvaruose Tema. Paukščių ligų profilaktika • Naminių sausumos paukščių ligų profilaktika • Naminių vandens paukščių ligų profilaktika
	2.4. Atlikti naminių paukščių laikymo vietų priežiūros ir valymo darbus.	Tema. Naminių paukščių laikymo vietų sanitarija • Sanitariniai postai • Vėdinimo įranga • Profilaktinė dezinfekcija Tema. Naminių paukščių laikymo vietų valymo darbai • Mėšlo šalinimas • Gertuvių, šėryklų valymas • Mėšlo tvarkymo aplinkosaugos reikalavimai
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Bendrais bruožais apibūdinti naminių paukščių lesinimo ypatumai bei pašarų sandėliavimo sąlygos. Paruošti lesalai naminiams paukščiams, vadovaujantis aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų nurodymais. Pagal naminių paukščių rūšį, amžių ir laikymo būdą sunormuoti lesalai ir geriamas vanduo. Apibūdinti naminių paukščių gerovės reikalavimai. Tinkamai paruoštos patalpos ir aptvarai naminių paukščių laikymui. Tinkamai prižiūrėti naminiai sausumos ir vandens paukščiai laikomi paukštidėse ir lauko aptvaruose. Teisingai atlikti naminių paukščių laikymo vietų priežiūros ir valymo darbai. Dėvėti tinkami darbo drabužiai ir avalynė, asmeninės apsaugos priemonės. Atliekant darbus, laikytasi darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, saugaus darbo, ergonomikos, darbo higienos, gaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimų. Baigus darbą, nuvalyti įrankiai. Įrankiai, medžiagos, priemonės sudėti į jų saugojimo vietą, sutvarkyta darbo vieta ir atliekos. Veikla atlikta pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo pateiktą užduotį ir nurodymus.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimai	

	• Pašarų ruošimo, laikymo ir sandėliavimo reikalavimai • Vištų dedeklių gerovės reikalavimai • Viščiukų broilerių gerovės reikalavimai • Specialieji reikalavimai <i>ratitae</i> paukščiams • Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo ir apskaitos tvarkos aprašas <i>Mokymo(si) priemonės:</i> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti • Vaizdinės priemonės, pašarų pavyzdžiai • Naminių paukščių priežiūros įrankiai ir įranga • Pašarų ruošimo, lesinimo ir vandens tiekimo įrenginiai • Darbo drabužiai, apavas, asmeninės apsaugos priemonės
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, prieiga prie interneto, daugialypės terpės projektoriumi arba interaktyviu ekranu) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta darbo drabužiais, asmeninėmis apsaugos priemonėmis, naminių paukščių šėrimui (pašarų ruošimui, lesinimui, girdymui) ir naminių paukščių laikymo patalpų priežiūrai (mėšlo šalinimui, valymui, dezinfekavimui) reikalingais įrankiais bei priemonėmis. Naminių paukščių ferma.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) gyvulininkystės studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir žemės ūkio gamybos verslo darbuotojo ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų žemės ūkio darbų profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.

Modulio pavadinimas – „Daržovių auginimas lauke ir šiltnamyje“

Valstybinis kodas	208110012	
Modulio LTKS lygis	II	
Apimtis mokymosi kreditais	5	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Netaikoma	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti

1. Paruošti dirvą auginti daržoves lauke ir šiltnamyje.	1.1. Apibūdinti dirvos dirbimo laiką, būdus, tinkamumą auginti daržoves.	Tema. <i>Dirvos dirbimo laikas ir būdai</i> • Dirvos dirbimo laikas • Dirvos dirbimo būdai Tema. <i>Dirvos tinkamumas daržovių auginimui</i> • Daržovių parinkimas pagal dirvožemį ir reljefą • Substratų rūšys ir paskirtis • Substratų paruošimui naudojami komponentai
	1.2. Apibūdinti daržovių augimo sąlygas, trąšas, tręšimo laiką ir būdus.	Tema. <i>Daržovių augimo sąlygos ir jų reguliavimas</i> • Daržovių augimo sąlygos • Daržovių augimo sąlygų reguliavimas Tema. <i>Augalų maisto medžiagos ir jų reguliavimas</i> • Mineralinės trąšos • Organinės trąšos • Tręšimo laikas ir būdai
	1.3. Paruošti dirvą ir substratus atsižvelgiant į auginamus augalus.	Tema. <i>Dirvos paruošimas lauko daržovių auginimui</i> • Dirvos tręšimas organinėmis ir mineralinėmis trąšomis • Dirvos ir substrato paruošimas daržovių auginimui lauke naudojant rankinius žemės dirbimo įrankius ir priemones Tema. <i>Šiltnamio grunto (dirvos) paruošimas daržovių auginimui</i> • Darbuotojų sauga ruošiant šiltnamį daržovių auginimui • Substratų paruošimas daržovių auginimui šiltnamiuose • Šiltnamio grunto dezinfekcija
2. Sėti, sodinti, prižiūrėti daržoves lauke ir šiltnamyje.	2.1. Apibūdinti daržovių rūšis, jų sėjos bei sodinimo būdus.	Tema. <i>Daržovių klasifikacija</i> • Daržovių rūšys • Daržovių skirstymas pagal ūkinius požymius Tema. <i>Daržovių auginimo ypatumai lauke ir šiltnamyje</i> • Sėjos ir sodinimo laikas • Sėjos ir sodinimo būdai • Vegetatyvinis dauginimas
	2.2. Atlikti daržovių sėjos, sodinimo ir persodinimo darbus.	Tema. <i>Daržovių daigų auginimas</i> • Daigynai ir jų ruošimas • Daigų priežiūra ir ruošimas sodinti Tema. <i>Daržovių sėja, sodinimas ir persodinimas</i> • Daržovių sėja lauke ir šiltnamyje

		• Daržovių sodinimas į nuolatinę augimo vietą • Daržovių persodinimas
	2.3. Prižiūrėti daržoves lauke ir šiltnamiuose vegetacijos metu.	Tema. <i>Daržovių priežiūra lauke vegetacijos metu</i> • Daržovių retinimas • Daržovių tręšimas • Daržovių kaupimas ir mulčiavimas • Piktžolių naikinimas Tema. <i>Daržovių priežiūra šiltnamiuose vegetacijos metu</i> • Vaisinių daržovių auginamų šiltnamiuose priežiūra • Žalumyninių daržovių auginamų šiltnamiuose priežiūra Tema. <i>Laistymo įrenginių priežiūra</i> • Lauko laistymo sistemos priežiūra • Šiltnamio laistymo sistemos priežiūra
3. Nuimti, paruošti sandėliuoti ir realizuoti daržovių derlių.	3.1. Įvardyti daržovių derliaus nuėmimo laiką ir būdus, daržovių laikymo ir paruošimo realizuoti reikalavimus.	Tema. <i>Daržovių derliaus nuėmimo laikas ir būdai</i> • Daržovių derliaus nuėmimo laikas • Daržovių derliaus nuėmimo būdai Tema. <i>Daržovių laikymo reikalavimai</i> • Daržovės, tinkamos sandėliuoti. Jų sandėliavimo laikas • Daržovių laikymo sąlygos • Daržovių laikymo konteineriai, tara, dėžės ar maišai Tema. <i>Daržovių paruošimo realizuoti reikalavimai</i> • Daržovių kokybės reikalavimai • Daržovių pakavimo ir ženklinimo reikalavimai
	3.2. Nuimti daržoves ir paruošti sandėliuoti.	Tema. <i>Daržovių derliaus nuėmimas</i> • Ištininis daržovių derliaus nuėmimas • Atrankinis daržovių derliaus nuėmimas Tema. <i>Daržovių paruošimas laikymui</i> • Daržovių paruošimas laikyti trumpą laiką • Daržovių paruošimas žiemos laikymui
	3.3. Paruošti daržoves realizuoti.	Tema. <i>Daržovių ruošimas realizuoti</i> • Daržovių nevalgomų dalių šalinimas • Valymas ir plovimas (dezinfekcija) • Daržovių rūšiavimas (suskirstymas pagal spalvą, formą, išorės išvaizdą, stangrumą) • Daržovių produkcijos pakavimas ir ženklavimas

Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Bendrais bruožais apibūdintas dirvos dirbimo laikas, būdai, dirvos tinkamumas auginti daržoves. Apibūdintos daržovių mitybos sąlygos, tręšimo būdai ir laikas. Paruošta dirva lauko daržovių sėjai ir sodinimui. Paruošti substratai daržovių auginimui šiltnamyje. Apibūdintos daržovių rūšys, jų sėjos bei sodinimo terminai ir būdai. Pasėtos, pasodintos ar persodintos daržovės. Prižiūrėtos daržovės lauke ir šiltnamiuose vegetacijos metu. Prižiūrėti daržovių laistymo įrenginiai. Apibūdinti daržovių derliaus nuėmimo reikalavimai. Apibūdintas daržovių derliaus nuėmimo laikas ir būdai. Nuimtas daržovių derlius, daržovės paruoštos sandėliuoti bei realizuoti. Dėvėti tinkami darbo drabužiai ir avalynė, asmeninės apsaugos priemonės. Atliekant darbus, laikytasi darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, saugaus darbo, ergonomikos, darbo higienos, gaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimų. Baigus darbą, nuvalyti įrankiai. Įrankiai, medžiagos, priemonės sudėti į jų saugojimo vietą, sutvarkyta darbo vieta ir atliekos. Veikla atlikta pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo pateiktą užduotį ir nurodymus.
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai • Geros augalų apsaugos praktikos taisyklės • Tiekiamų rinkai šviežių vaisių ir daržovių kokybės reikalavimai <i>Mokymo(si) priemonės:</i> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti • Trąšų, daržovių ir jų sėklų pavyzdžiai • Įrankiai daržovėms sodinti ir žemei įdirbti • Daržovių priežiūros įrankiai • Darbo drabužiai, apavas, asmeninės apsaugos priemonės
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, prieiga prie interneto, daugialypės terpės projektoriumi arba interaktyviu ekranu) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta daržovių auginimui ir priežiūrai (šiltnaminių augalų formavimui, augalų tręšimui, laistymui), pakavimui ir ženklavimui skirtais įrankiais bei priemonėmis. Daržas, šiltnamis, sandėlis.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) agronomijos studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir žemės ūkio gamybos verslo darbuotojo ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų žemės ūkio darbų profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą.

6.4. BAIGIAMASIS MODULIS

Modulio pavadinimas – „Įvadas į darbo rinką“

Valstybinis kodas	2000002
Modulio LTKS lygis	II
Apimtis mokymosi kreditais	5
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai
1. Formuoti darbinius įgūdžius realioje darbo vietoje.	1.1. Susipažinti su būsimo darbo specifika ir darbo vieta. 1.2. Įvardyti asmenines integracijos į darbo rinką galimybes. 1.3. Demonstruoti realioje darbo vietoje įgytas kompetencijas.
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Siūlomas baigiamojo modulio vertinimas – <i>atlikta (neatlikta)</i> .
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	Nėra
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Darbo vieta, leidžianti įtvirtinti įgytas žemės ūkio darbuotojo padėjėjo kvalifikaciją sudarančias kompetencijas.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Mokinio mokymuisi modulio metu vadovauja mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) žemės ūkio studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą arba vidurinį išsilavinimą ir žemės ūkio gamybos verslo darbuotojo ar lygiavertę kvalifikaciją, ne mažesnę kaip 3 metų žemės ūkio darbų profesinės veiklos patirtį ir pedagoginių ir psichologinių žinių kurso baigimo pažymėjimą. Mokinio mokymuisi realioje darbo vietoje vadovaujantis praktikos vadovas turi turėti ne mažesnę kaip 3 metų žemės ūkio verslo darbuotojo profesinės veiklos patirtį.